

Catalunya: una collita profitosa

Teresa Mañà*

La collita de la literatura infantil i juvenil en català en aquest darrer any ha estat abundant i profitosa. S'han publicat, com ja ve sent habitual, noves col·leccions sobretot per als petits lectors, i també molts títols ocasionals de caràcter comercial —llibres acompanyats de ninots, troquelats, desplega-bles...—. Quant a les temàtiques i gèneres, es detecta més varietat en els textos destinats als lectors infantils que no pas en el segment de joves, més homogeneïtzat. Tant uns com els altres tenen una excel·lent oferta en les traduccions que es fan al català. L'edició de llibres amb materials d'acompanyament —discos compactes, cassettes— s'apunta com una tendència en augment.

Llibres premiats

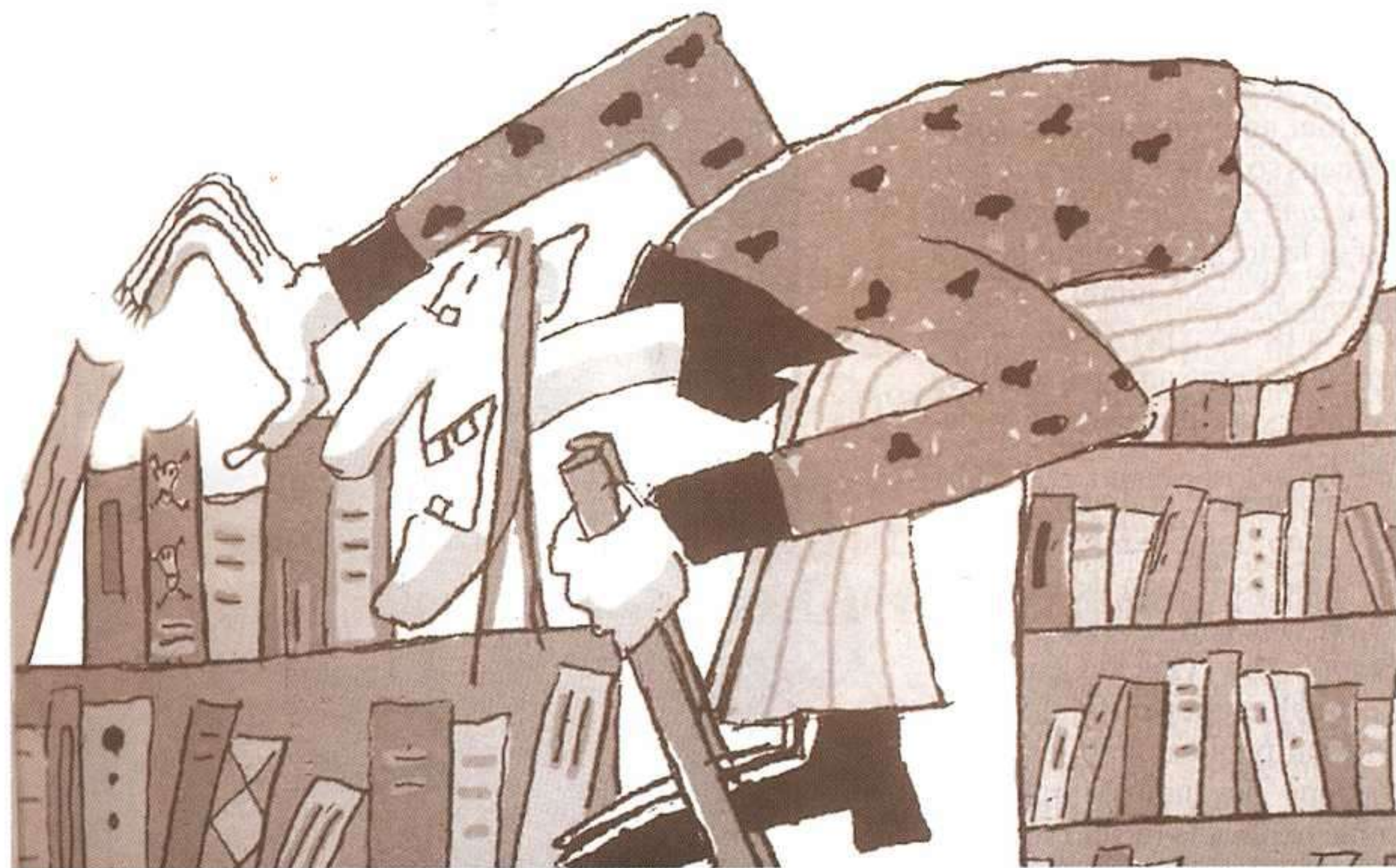
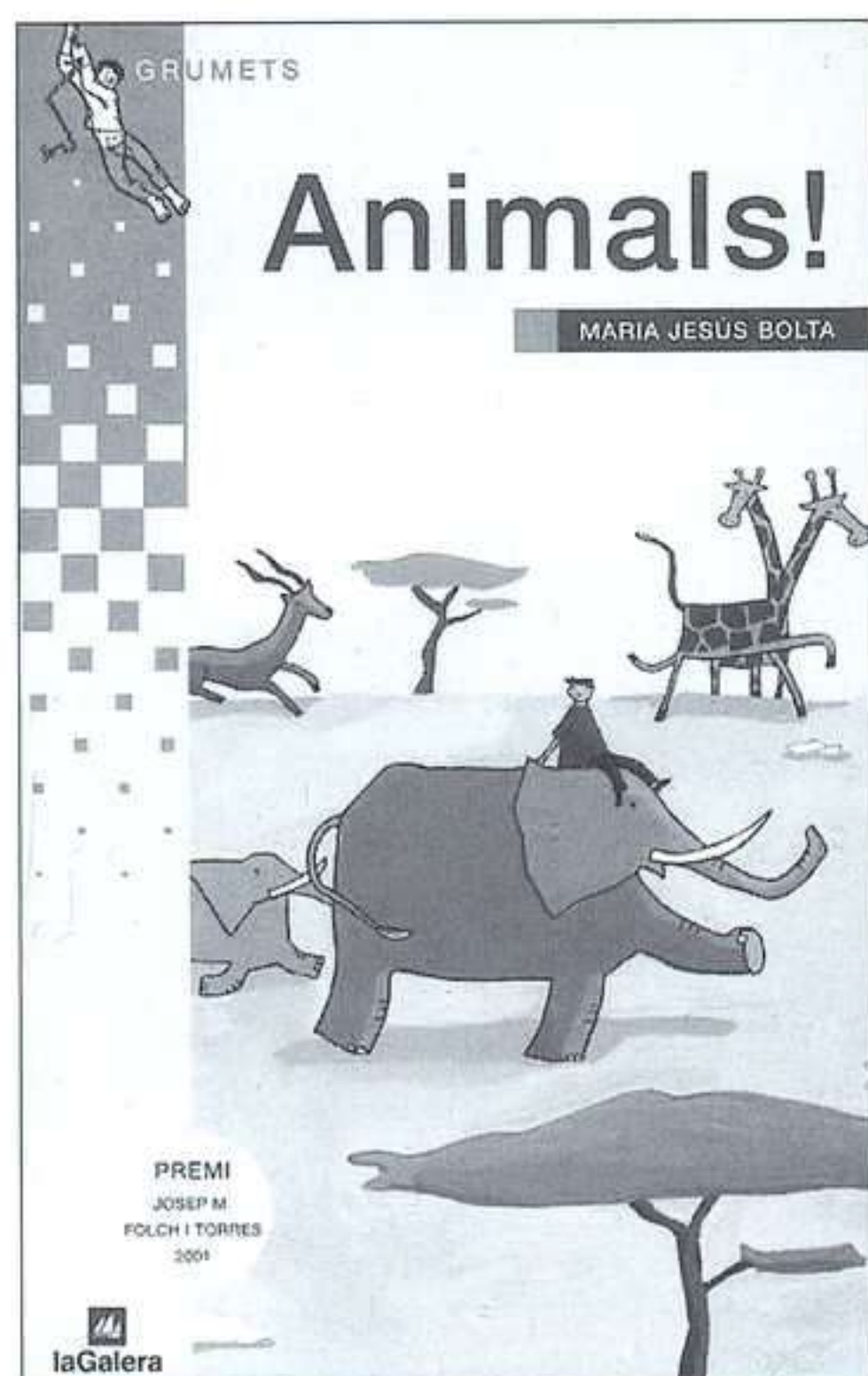
Comencem fent esment dels Premis Crítica Serra d'Or 2002 per al llibre infantil, els únics que es concedeixen a obra publicada. El de conte infantil es va atorgar a *Endrapallibres* (Cruïlla), escrit i dibuixat per Lluís Farré i el juvenil a *L'ovella negra* (Edebé), de Pasqual Alapont, que ja havia merescut el Premi Edebé, tots dos comentats ja en aquestes pàgines. En la categoria de llibre de coneixements, el premi recaigué en l'*Abecedari pictòric* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat), un vocabulari multilingüe (català, castellà, francès i anglès) amb imatges extretes del fons de pintures del Museu de Montserrat i amb una

excel·lent edició. La idea no és nova en el mercat estranger de llibres infantils però sí que l'és a casa nostra ja que per primera vegada s'ha fet amb fons d'una institució de casa nostra, en aquest cas el Museu de Montserrat. Arrel d'aquesta iniciativa, també s'ha publicat un vocabulari similar utilitzant els fons del Museu Dalí.

També el Gremi de Llibreters atorga un premi a una obra editada, només a la tipologia d'àlbum il·lustrat, que en la convocatòria de 2001 ha correspost a *El segle més nou del món* (Tàndem), amb text de Teresa Duran i dibuixos de Montse Gisbert.

El Premi Edebé en la modalitat infantil va ser per a un llibre en català, *Vols ser el nòvio de la*

meva germana?, de Maite Carranza, un llibre d'humor fàcil on una preadolescent de 12 anys explica les relacions amb la seva família. El X Premi Ferran Canyameres va correspondre a David Yeste per la novel·la *Bots i barrals* (Baula), protagonitzada per un adolescent que es troba involucrat en la preparació d'un atemptat contra Franco quan aquest visita la ciutat de Terrassa arrel de les inundacions del 1962. Els fets històrics d'un passat proper i la intriga es barregen per obtenir una novel·la ben entretinguda. Un jove desorientat que empen un viatge per trobar el seu pare és el protagonista de *La balada de J. K.* (Empúries), de Rafael Vallbona, que va rebre el Premi Ramon Muntaner

STEFANIE PFEIL, EL MISTERI DELS OGRES GOLAFRES, BARCANOVA, 2002.

amb aquesta novel·la iniciàtica que ret homenatge a Jack Kerouac. Tampoc no troba el seu lloc —com pertoca a tot adolescent— el protagonista d'*Un haiku per a l'Alicia* (Cruïlla), de Francesc Miralles, Premi Gran Angular 2001, novel·la realista amb un toc poètic.

L'elaboració del llenguatge i el joc d'històries que s'entrellacen entre el passat i el present són les característiques del *El secret de les paraules* (La Galera), obra de Guillem Rosselló que va merèixer el Premi Ciutat d'Olot 2001.

Dolors Garcia i Cornella enguany va aconseguir dos guardons: Premi Joaquim Ruyra per la novel·la *Sense cobertura*, les reflexions d'un noi que ha descobert la seva homosexualitat i que se sent «sense cobertura» perquè no es pot comunicar amb ningú, i el Premi Lola Anglada de contes, *De tot cor*, encara per publicar. El Premi Folch i Torres va recaure en la narració *Animals!* (La Galera), de Maria Jesús Bolta en què l'autora fa una faula satírica que aborda el tema de la societat de consum.

Enguany s'atorgà per primera vegada el Premi Barcanova, dotat per aquesta editorial al qual podien presentar-se obres infantils i juvenils. La convocatòria d'aquest any la guanyà Xavier Bertran amb una novel·la sobre els nens soldats, *L'home que parlava amb els cruecs*, interessant per al lector jove malgrat la seva duresa; el segon premi fou per a Teresa Broseta per *Operació tarribi*, un conte amb personatges fantàstics que provenen de la clauvera.

En el gènere d'àlbums, comptem amb dos premis. El Premi Hospital Sant Joan de Déu, que va ser concedit al conte *I doncs, Pinot?* (La Galera/Cercle de Lectors), escrit per Rafel Simó, i ha estat publicat amb les il·lustracions de Judit Morales. El conte explica la relació solidària i ecològica entre un pi i un es-

quirol amb unes imatges poètiques que mostren el pas de les estacions. L'altre és el Premi Apelles Mestres, que per a la propera convocatòria ha canviat de data i s'ha independitzat del Premi Nadal. El darrer va correspondre a *A mi no em veu ningú* (Destino), on es narren les trifulgues d'una nena baixeta amb text d'Anna Vila i dibuixos de Maria Teresa Cáceres.

Noves col·leccions

Entre les noves col·leccions aparegudes al mercat aquest darrer any, cal destacar Contes d'Arreu (PAM), que segueix les pautes del mètode de «lectura fàcil» (d'acord amb la normativa internacional de l'IFLA) per elaborar materials dirigits a col·lectius amb dificultats lectores i de comprensió (immigrants, minusvalies). El text es presenta distribuït per unitats de comprensió dins de la pàgina, amb el vocabulari adaptat, cos de lletra gran i il·lustracions harmonitzades amb el text. Fins ara s'han publi-

cat quatre títols, tots ells adaptats per Ramon Girona: *Res no és el que és*, *El riure de la hiena*, *L'ocell de la felicitat* i *La princesa i el talp*, il·lustrats respectivament per Linhart, Pep i Marc Brocal, Lluïset i Javier Olivares.

El Museu Marítim de Barcelona ha tret al mercat la col·lecció Nora i Martí (La Galera) per a primers lectors de la qual s'han publicat dos títols: *Nit de reis al pailebot Santa Eulàlia* i *Les sirenes de la mediterrània*, tots dos il·lustrats per Ignasi Blanc.

El Clan dels Marcians (Cruïlla) és una col·lecció firmada per Andreu Martín i Jaume Ribera, tàndem prou conegut com autors de la sèrie del detectiu Flanagan. En aquest cas s'inventen una colla d'amics, que, ajudats per un personatge de Mart, han de salvar el planeta terra dels «destructors», una raça que des de fa segles intenta destruir el món. El llibre és sobretot un producte comercial —fins al punt que regala patacons dels protagonistes— que entretindrà els lectors a partir de 9 anys.

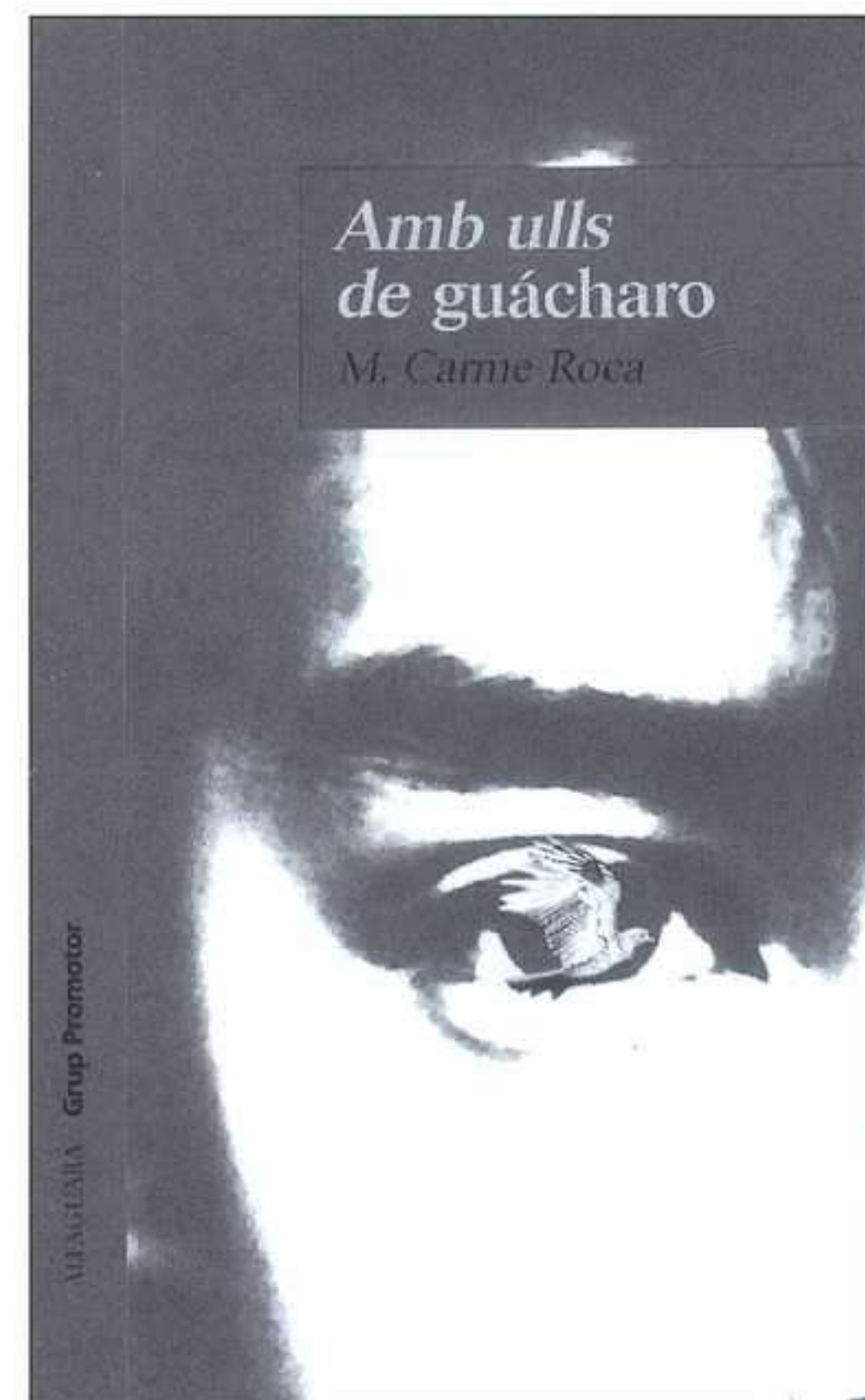
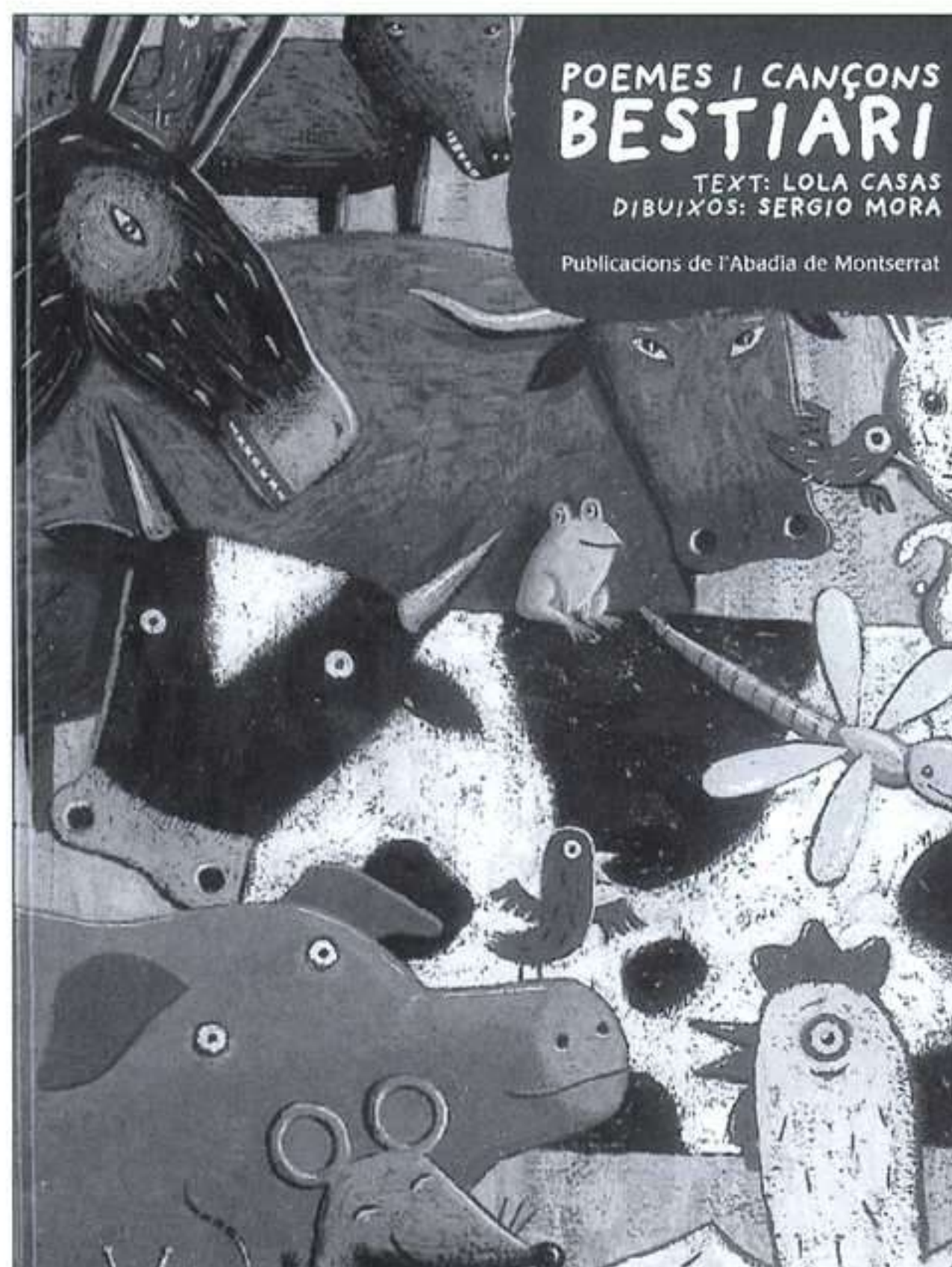
Les col·leccions d'obres com-

pletas de Josep Vallverdú i de Gabriel Janer Manila que està duent a terme La Galera segueixen pausadament la publicació de nous volums. En la Biblioteca Vallverdú s'han editat els contes per a adults dins de *Ventada de relats* i tota la producció teatral a *Ventada de teatre*. En la Biblioteca Janer Manila, el volum *El somriure innocent de la pluja* inclou, a més d'aquest títol, tres altres narracions infantils: *Tot quan veus és el mar*, *Diu que n'era un rei* i *El palau de vidre*.

L'editorial Empúries ha presentat Mossegades, una col·lecció destinada a la franja de lectors immediatament previs a la marca de la casa: L'Odissea. Entre els títols d'autors catalans destaquem *Salsitxes de cotó fluix*, de David Paloma, una rocambolesca història de fantasia provocada per un lliit volador.

Poemes i contes

En la producció d'aquest darrer any es manté la presència ja apuntada en l'últim panorama

dels llibres de poesia adreçats als lectors infantils: *Escaleta al vent* (La Galera), de Joana Raspall, i *Un gira-sol es gira* (PAM), de Joan Armangué, són reculls de peces breus que tenen en comú un plantejament clàssic; a *Disfresses* (La Galera), de J. Sala-Valldaura, l'autor juga amb les paraules per construir embarbussaments, endevinalles i gregueries; i *Temps de poesia* (Timun Mas) és una selecció de Roser Ros amb dibuixos de Francesc Rovira, destinada preferentment als mestres.

Tant en poesia com en contes arreplega l'edició de llibres amb la incorporació d'enregistraments sonors, fins al punt que Publicacions de l'Abadia de Montserrat n'ha fet una col·lecció pròpia, La Lluerna, on han agrupat totes les seves produccions que incorporen un CD. A les ja publicades, *Poemes i cançons de Nadal* i *Poemes i cançons de Sant Jordi*, s'hi han afegit *Poemes i cançons: bestiari*, poemes d'animals escrits per Lola Casas i cantats per diferents veus, entre les quals s'hi compten Nina i Manu Guix,

i *El país sense nom*, que recull el llibret escrit per Ricardo Alcántara i el CD de les cançons del darrer espectacle de Roseland Musical. L'editorial La Galera ha inaugurat la col·lecció Singulars amb *Canta'm un conte* (La Galera), de Toni Jiménez, un llibre i un CD que recull deu contes cantats. I l'editorial Cruïlla ha tret *Explica'ns un Conte*, una col·lecció de contes i cassettes en què la popular periodista Elisenda Roca posa veu a títols clàssics (*La Caputxeta*, *La Blancaneu*) publicats anteriorment a la col·lecció Vull Llegir.

Per als que encara no saben llegir, escollim un parell de títols amb el patró de Catalunya de protagonista: *Els Bum-bum la princesa, Sant Jordi, el drac i...* (PAM) i *El coratge de Sant Jordi*, dins la col·lecció Sense Mots (La Galera), on es narra la llegenda només en imatges. Com a curiositat, podem afegir a la llist

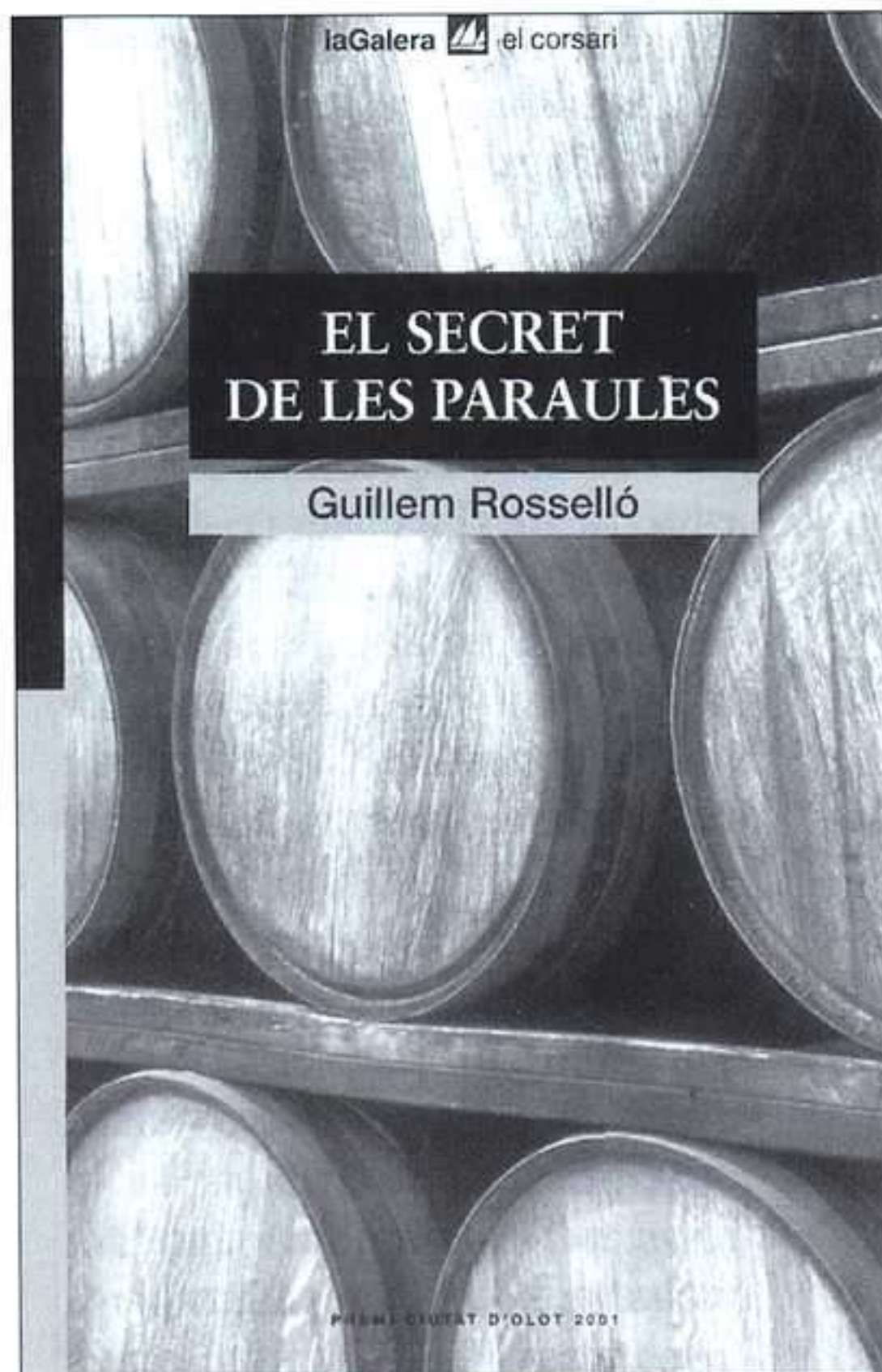
ta un *Sant Jordi* (Barcanova) que gràcies a la impressió fosforescent es pot llegir a les fosques.

Per a primers lectors, la majoria de propostes prenen com a motiu petites anècdotes infantils com els títols de les col·leccions *Sirenetes* i *Cues de Sirena* de La Galera. En la primera trobem que cal destacar: *Quina por!*, d'Esperança Rosarqué amb il·lustracions de Josep Rodés; *Corredisses*, de Mercè Anguera amb dibuixos de Teresa Martí; *Set germans músics*, d'Elisabet Abella, il·lustrat per Mercè Arànega; i *La carta de colors*, de Pilar Baldrich amb Joan Subirana. Entre els segons esmentem: *Paraula de gos*, un conte d'enginy de Teresa Duran; *El jersei*, una facècia infantil, a càrrec de Lola Casas, i *Els oficis de l'Arnau*, sobre què vols ser quan siguis gran amb text de Glòria Sanz i il·lustracions de Gustavo Roldán. Amb una intenció del tot pedagògica tenim *En Bernat no vol creure* (Combel), de Jaume Carrera i dibuixos de Jordi Vila, on s'explica com resulta castigat un nen desobedient.

La fantasia també hi té lloc: Joles Sennell a *L'ogre pudent* (Combel, col. El Cavall Volador), il·lustrat per Montse Tobella, ens explica què troba la Paula dins la tassa del wàter i, a *Conte llunat* (Edebé, col. Tren Blau), les transformacions d'un meteorit que va a parar a l'ull de la lluna. Gemma Sales escriu i dibuixa a *Conta'm una història trista* (Edebé) la història d'en Quimet, malalt de tan de temps que no plorava. *La bruixa Tibúrcia* (Cruïlla), amb text i dibuix de Gabriela Rubio, a més d'un conte rodó, es un esclat de vermells que mereixeria l'edició d'album com en la primera edició francesa. Pep Molist a *El tresor del vell pirata* (Cruïlla) converteix una celebració d'aniversari en una història de pirates i tresors amagats. Aquest mateix autor a *Sorra a les sabates* (Combel), fa viure a la protagonista la màgia dels contes a la biblioteca. Jaume Cela també ens ofereix *El bon somni* (La Galera, col. Cues de Sirena), un desitjat canvi de papers entre un follet i un gegant que Francesc Rovira dota d'aparença actual.

En el terreny dels àlbums il·lustrats és novetat, *Les tres bessones marquen un gol*, nou títol de la col·lecció Una Mirada al Món, coedició de Cromosoma, Icària i l'ONG Intermón Oxfam que introdueix els petits lectors en temàtiques compromeses, en aquest cas, l'explotació laboral infantil. Com a proposta divertida podem llegir *Bet i Bup: bèsties i bestieses* (Destino), escrit per David Cirici i dibuixat per Marta Balaguer que ens presenten una granota i un gos que s'emboliquen en un joc de preguntes i respostes. I també cal destacar *El quadre més bonic del món* (Kalandraka), escrit per Miquel Obiols i il·lustrat per Roger Olmos, en què s'introdueix el lector en el món pictòric de Joan Miró.

El producte més espectacular

ANNA CLARIANA, EL TRESOR DEL VELL PIRATA, CRUÏLLA, 2002.

JOAN SUBIRANA, LA CARTA DE COLORS, LA GALERA, 2002.

ens arriba de la mà de l'editorial Aura i Cercle de Lectors: tres contes populars editats en àlbums de gran format on el pes se l'enduu la il·lustració gairebé pictòrica que han creat Miguel Angel Pacheco per a *El Petit Polzet*, Jesús Gabán per a *El Gat amb Botes* i Pep Montserrat per a la *Blancaneu*.

Els contes populars segueixen tenint gran presència dins el mercat: la col·lecció Vull Llegir! (Cruïlla) ens ofereix *En Patufet* cofat amb barretina per Roser Rius, *La Caputxeta Vermella* vestida a la manera actual per Isabel Gomis i *El Gat amb Botes* interpretat pel dibuixant de còmic, Gallardo. D'alguns d'aquests títols en trobem més d'una edició. Sota el títol *La Caputxa Vermella* (La Galera, col. Sirenetes), Pep Molist fa una versió en què el llop es menja la coca enlloc de l'àvia, i a la col·lecció La Galera Popular tenim un altre *El Gat amb Botes*, aquesta vegada amb il·lustracions de J. Luis Merino. Pilarín Bayés, coneguda il·lustradora, posa imatges a la col·lecció

Clàssics Pilarín (Printing edicions) que en el seu primer títol, *La Bella Dorment*, actualitza la versió fent que es punxi amb una agulla de cosir i dibuixant una fada de color.

En les narracions infantils per a lectors a partir de 9 anys, trobem abundància de títols, varietat de temes i una àmplia nòmina d'autors, entre els quals els veterans continuen sent-hi presents. Un dels temes que sovint es presenten són els llibres i les biblioteques. Entre les novetats hem disfrutat d'una bibliotecària que fa desaparèixer llibres i del Club de Personatges Dolents que ho ha d'impedir en *El misteri dels Ogres Golafres* (Barcanova), de Salvador Comellas i Anna Cros, un conte escrit a quatre mans amb enginy i humor. A *M'avorreixo va dir en Pol* (Barcanova), de Toni Villalobos, el protagonista resolt les sospites sobre un professor anant a la biblioteca, i en la divertida història de mags, *Gorgojus d'Oix* (Barcanova), de Josep-Manuel Rafi, hi apareix una biblioteca en què els llibres s'endrecen sols als

prestatges encara que no sempre ho fan com cal. En *El llibre màgic* (Cruïlla), de Flàvia Company, amb uns nens caracteritzats d'adults per l'art de Sabala, tothom busca un llibre que conté totes les respostes. Per trobar-lo caldrà que els protagonistes se'n llegeixin un munt que estaven amagats darrere unes portes secretes. A *La biblioteca dels llibres buits* (Cruïlla), de Jordi Sierra i Fabra, els llibres de la biblioteca han perdut les lletres i, a *Sort del nas* (La Galera), de Jaume Cela, un dels autors més prolífics aquesta temporada, els personatges dels contes clàssics ajuden la protagonista a sortir de l'ascensor on s'ha quedat tancada.

Els animals humanitzats o de companyia són els protagonistes de tota una altra sèrie de contes també per a lectors iniciats. Emili Teixidor ens ofereix *La volta al món de la Formiga Piga* (Cruïlla), quart títol d'aquest personatge que aquesta vegada explica el dietari d'un viatge involuntari per tot de països. També fan un viatge els estornells que emigren fins a una illa del

Mediterrani en la narració *Vola, vola..., Josh!* (Cruïlla), de Gabriel Janer Manila, amb un llenguatge poètic i elaborat que supera en molt als lectors de 7 anys com indica la contracuberta. Pere Martí presenta a *Les tortugues de l'àvia* (Cruïlla) una colla d'amics que es proposen defensar els animals i descobreixen l'amistat, la solidaritat. Jaume Cela narra a *Trufa* (Cruïlla) les vivències d'una gosseta d'aquest nom i una nena que se'n cuida i Anna Vila presenta diferents contes protagonitzats per animals a *Un pacte és un pacte* (Cruïlla). Aquesta mateixa autora opta per la fantasia en les *Aventures d'anar i tornar* (Alfaguara), la narració dels viatges d'un nen i el seu avi a través d'un mirall. Si ens estímem més riure, podem llegir els informes sobre la terra que s'inventa en Joan de Déu Prats a *Les aventures del megacapità Fonoll* (Barcanova), on s'expliquen els comportaments insòlits dels humans. I l'aventura ve de la mà de Pau Joan Hernández amb *El presoner del Casal del Diable* (Cruïlla), quan el protagonista fa un intercanvi escolar a Galícia i de Carme Arrufat a *L'enigma de la muntanya santa* (La Galera) que no és altra que Montserrat. A aquests títols podem afegir-ne tres del veterà Joaquim Carbó: *La dona medicina* (La Galera), un conte tradicional on les bones accions reben premi; *L'àvia Teresa i el sol* (La Galera) i *En Nansi perd la por* (Casals), dos contes de tall realista que a més d'entretenir fan reflexionar sobre la societat actual.

Per aquests lectors també recomanem les revistes infantils catalanes: *Cavall Fort* i *Tretzevents*. La primera ha celebrat els seus quaranta aniversari amb diversos actes i una exposició itinerant de 40 portades de la revista. Desitgem que en faci molts més i ens preparem per a celebrar aviat els mateixos anys

de l'actual *Tretzevents*, nascuda l'any 1963 amb el nom de *L'Infantil*

Per acabar citarem un parell de títols adequats per recordar Jacint Verdaguer, escriptor del qual es compleix el centenari de la seva mort, que fou, a més, folklorista. Aconsellem llegir les *Rondalles* a la col·lecció La Foradada (PAM), amb il·lustracions de Dominique Donois i l'edició del *Canigó* a la col·lecció El Far de Proa (Proa) de clàssics il·lustrats, malauradament descatalogada però fàcil de trobar de segona mà.

Novel·les

En les darreres novetats de novel·les juvenils trobem universos dominats per la realitat virtual i protagonistes que viuen en un món presidit pels jocs d'ordinador. En són un exemple *Krysis* (Empúries), de Care Santos, i *el·joc.com* (Bromera), de Gemma Lluch, que es basa en la coneguda pel·lícula *Matrix*. En totes dues novel·les el joc que es proposa entre realitat i ficció resulta efectiu, però en alguns moments pot provocar confusió en el lector. Altres novel·les aposten per arguments menys tecnològics però també plens de misteris i herois adolescents. En *El segrest de les balenes* (Columna Jove), de Joan Voltas, un noi segrestat per uns afeccionats s'alliberarà gràcies al seu coneixement de les balenes i a *Els antilladres* (Edebé), de David Nel·lo, el jove protagonista haurà de lluitar contra un maquiavèlic personatge que vol dominar el món. Són exemples de novel·les de fàcil lectura i suficientment entretingudes. Amb un plantejament igual de clàssic *Desconcert* (Cruïlla), de Bernat i Daniel Romani, destaca pel fet que el motiu de la intriga és una melodia

Els relats realistes que tracten temes d'actualitat o que recupe-

ren la història més recent també tenen el seu lloc en la producció actual. Jaume Cela ens ofereix dues novel·les per reflexionar: records de guerra i postguerra explicats per un jove que emigra a *Un nou horitzó* (Cruïlla), i pensaments sobre la vida i la mort a *Camí de tornada* (La Galera), amb les veus d'un noi en coma i la seva nòvia. Maria Carme Roca amb la novel·la *Amb ulls de guacharo* (Alfaguara) planteja les difícils relacions entre una àvia i el seu net que acabaran per entendre's després de confessar els seus neguits. A més d'aquests títols, destaquem *Nigra* (Barcanova), de Jordi Ortiz, una curiosa novel·la de ciència-ficció que narra el dret a la independència selenita i la novel·la històrica *Una altra guerra per a Ney* (Cruïlla), de Jordi Mata, una interessant ficció ambientada a inicis del segle XII, als Estats Units, que planteja la batalla per la igualtat dels negres, i resulta una de les novel·les més origi-

nals i creïbles d'aquesta darrera temporada

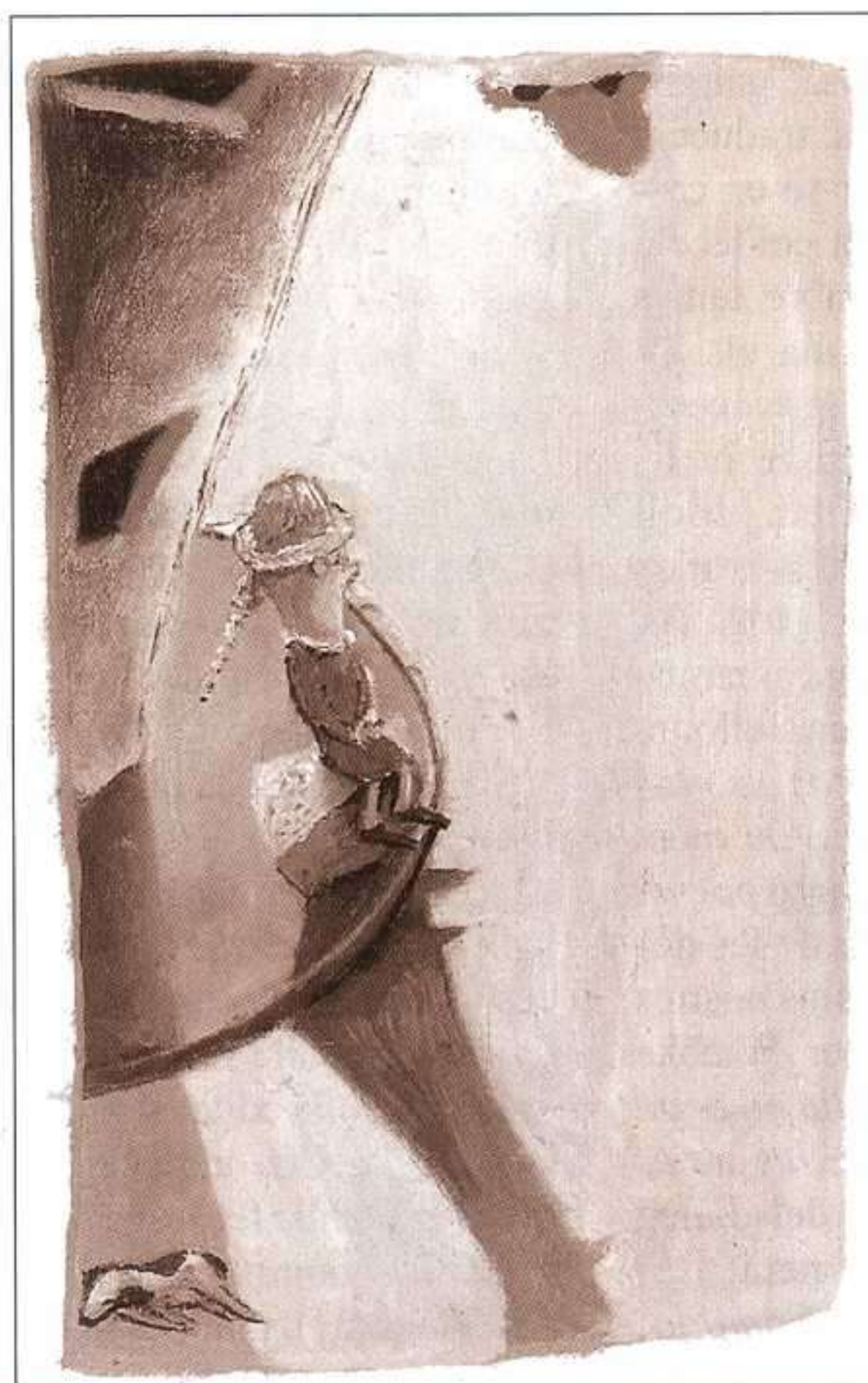
Traduccions

La globalització del mercat fa que la majoria de les traduccions s'editin en castellà a més del català i per aquest motiu esmentar les traduccions és gairebé innecessari perquè són les mateixes en totes dues llengües. Tot i així, volem citar l'editorial gallega Kalandraka, perquè ha editat en català alguns títols imprescindibles d'àlbums il·lustrats que els nostres lectors mai havien pogut llegir en la seva llengua: *Allà on viuen els monstres*, de Maurice Sendak; *Històries de ratolins*, d'Arnold Lobel; i *Els tres bandits*, de Tomi Ungerer.

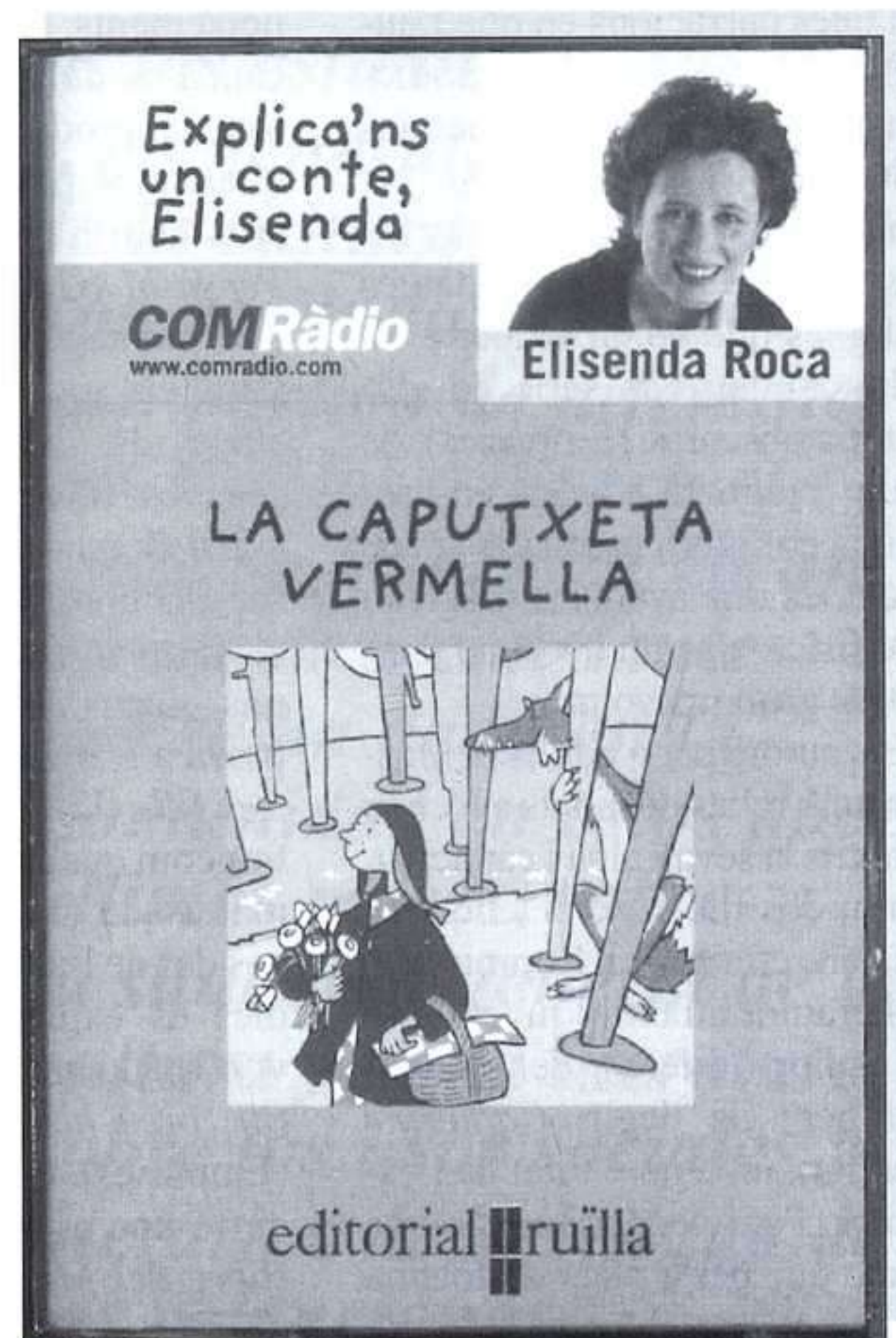
L'editorial Serres també ens ofereix en català obres il·lustrades que val la pena tenir en compte: *Punt.com* amb el traç personal de Ralph Steadman i la tendra porqueta *Olivia* d'Ian Fal-

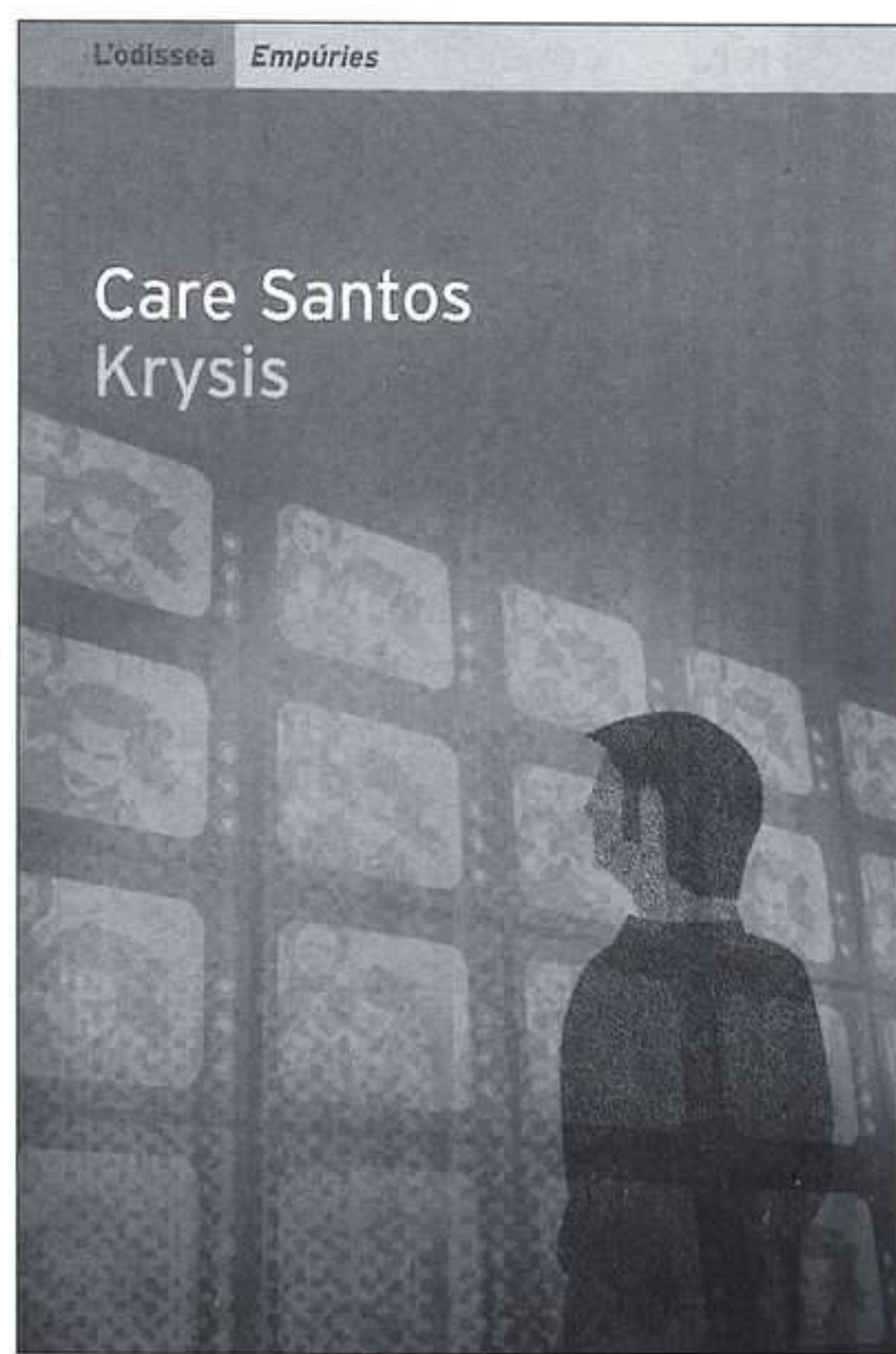
coner. L'editorial Fondo de Cultura Económica també s'ha afegit a l'edició en català, amb la qual cosa disposem d'alguns àlbums del reconegut Anthony Browne; i aviat també l'editorial veneçolana Ekaré editarà en català alguns dels seus títols.

També val la pena remarcar les traduccions que es fan d'altres llengües de l'Estat: *Amb els peus enlaire* (Barcanova), del gallec Agustín Fernández Paz, on l'autor ha aconseguit una sorprenent història de realisme fantàstic il·lustrada magníficament per Miguelanxo Prado; o dues obres de l'escriptora basca Mariasun Landa que són una bona mostra de la seva versatilitat: *Un elefant amb cor d'ocell* (Barcanova), per a lectors primerencs, en què una mestra d'animals cansada d'ensenyar unes aranyes curtes de gambals canvia d'alumnes i, en un registre més sentimental, *Jo me'n vaig* (Cruïlla), el relat d'un adolescent descontent amb el món que té la virtut de no ser pa-

PABLO PRESTIFILIPPO, L'ÀVIA TERESA I EL SOL, LA GALERA, 2002.

ternalista ni falsament progressista.

Totes les seqüeles de Harry Potter i productes alternatius es poden trobar també en català: Les Desgraciades Històries dels Germans Baudelaire (Columna) són unes narracions en que l'autor fa paròdia dels drames dickensians protagonitzats per infants; *Peggy Sue contra els invisibles* (Alfaguara) és relat inclassificable ple de personatges malignes que volen acabar amb la humanitat; i la sèrie de «La matèria obscura» (Empúries), de Philip Pullman, editada en castellà fa tres anys, reeditada ara en català, és una aventura màgica i metafísica, que no decau al llarg de tres gruixuts volums.

Els autors per a adults demostren amb relats destinats a lectors infantils la seva vàlua i capacitat. Tenim dos títols excel·lents que ens han refermat en l'opinió que la literatura infantil i juvenil pot ser millor i diferent del que sovint hem de llegir: *Catherine* (Cruïlla), un tendre relat de l'escriptor Patrick Modiano en una edició que per a plaer de tots ha conservat les il·lustracions de

Sempé, que narra la relació entranyable entre un pare i la seva filla i *El duel* (Cruïlla), de David Grossman, una reflexió sobre les relacions humanes narrada de manera fàcil i intel·ligent.

En el camp de llibres de coneixements la collita pròpia en català es del tot minsa: gairebé tota la producció es tradueix també pot trobar-se en castellà com l'encertada col·lecció *Pensa-hi* (Cruïlla) sobre temes que plantegen cada dia els infants als adults: per que necessitem els diners, perquè hi ha guerres, si existeix Déu... Molt entenedors i clarificadors poden ser una bona eina per a tots. Per als joves se n'han publicat també uns quants: Tahar ben Jelloum prova a *L'islam explicat als nostres fills* (La Magrana) de mostrar com qualsevol religió pot ser mal usada; la història de les dones des de l'antiguitat als nostres dies és explicada per Wiebke von Thadden a *Una filla no és un fill: breu història de les noies* (Empúries), a través del diàleg entre una àvia i una neta; i *El llibre del Manel i la Camil·la: diàlegs sobre ètica* (Gedisa),

d'Ernts Tugendhat, Celso López i Ana Maria Vicuña planteja preguntes i respostes pròpies dels joves.

La celebració de l'any Gaudí ha propiciat la publicació d'un CD-Rom, *Gaudí o el joc de l'arquitecte* (Barcelona Multimèdia), un joc d'ordinador que combina la divulgació i l'entreteniment amb els bons resultats a que ens té acostumat aquesta productora.

En l'oferta de clàssics comptem amb una nova traducció de *L'illa del tresor* (Quaderns Crema) deguda a Joan Sellent, que s'afegeix a la llista dels traductors de les publicades aquest darrers anys: Anna Gasol per a l'editorial Edebé (1999), Josep Vallverdú per a La Galera (1999) i Anna Jené per a l'editorial Barcanova (2001). De *La volta al món en vuitanta dies*, Vicens Vives n'ha tret una edició amb material de treball i La Galera, com és habitual, ha editat simplement la novel·la. Una traducció notable és la que ha fet Jesús Moncada de *El comte de Montecristo* (La Magrana), tant per la llargària del text —mes de mil cinc-

centes pàgines— com pel treball de llengua del tot comprensible i adequat als personatges. La mateixa editorial ha publicat, amb una presentació molt acurada, *Un assassinat, un misteri i un casament*, una peça de Mark Twain, enginyosa i divertida que s'acompanya d'un excel·lent epíleg que n'explica la gènesi.

Acabarem citant, en l'àmbit d'estudis i divulgació, l'obra *La literatura infantil i juvenil catalana: un segle de canvis* (ICE). Aquesta publicació recull les aportacions d'especialistes de la literatura infantil i juvenil en català des de diversos camps: s'hi contempen les biblioteques, els gèneres, les revistes, les bibliografies i intenta donar una visió polifacètica i complementària de l'evolució de la literatura infantil i juvenil al llarg dels anys. Així mateix és una bona eina d'informació la revista digital *Cornabou* produïda per Andreu Sotorra, que fins ara és l'única publicació electrònica en català i que permet estar al dia de la literatura infantil catalana (<http://www.andreusotorra.com/cornabou>) ■